Մանզումէի էֆքեար սէնէտէ 300 Նիւսխէ վէ-
ռիլիպ, սէնէվի գըյմէթի Իսթանպոլ իչին 250
ղրշ վէ ալթը այըդը 125 ղրշ վէ Թաշրալար իչին
բօսթա բարասը իչինէտէ օլարագ, սէնէվի գըյմէ-
թի սագ ագճէ 250 վէ ալթը այըդը տախի 125
ղրշ տուր։
Վէ պէհէր Նիւսխէսի
40 բարաեա սաթըլըր։

Մանգուամի Էֆքեար

ՄԻԻՆԱՏԻ

Իլանաթըն պէհէր սաթը-
ըը իչին պիրինճի ալ ֆա 6
իքրինճի ալ ֆա 2, վէ հա-
չիւնճիւ վէ սայիր ալ ֆա-
լար իչին 1 էր 2։ Իսան ար-
բասընա գօնուլմասան ի-
լանըն սաթըըը ճգչտուր։
Մէքթուպ վէ սայիրէ
Գալաթասա Բէնճէճիքի
բազարընտա վագը Ն· 29
Իբսի իսանընտա կարա-
գեա 6· Փանոսեան իսմի-
նէ կէօնէրիլէճէք տէր։

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՑԻՐԷ

ԵԷՏԻՆՃԻ ՍԷՆԷ ١٢٨٩ ՃԷՄԱԶԻԼ ԱԽԻՐ ٢٢ 1872 ՕԳՈՍՏՈՍ 15 ՍԱԼԸ ԱԼԱԳԻՐԱՆԿԱ ՕԳՈՍՏՈՍ 27 ՆԻՒՄԷՐՕ 1965

DROGUERIE CENTRALE

ՄԷՐԲԷԶԻ Է.ՃԶԱԽԱՆԷ

ՏԷՎԼԱ-ՍՈՒՏ Է.ՃՕՂԼԻԽԱՆԷՍԻ

ԻՍԹԱՆՊՕԼ
ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ ՍՕԳԱՂԸ
Ն· 11

ԻՍԹԱՆՊՕԼ
ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ ՍՕԳԱՂԸ
Ն· 11

ԼՕՆՏՐԱ, ՎԷ ԲԱՐԻՍ Է.ԲՍԲՕԶԻՍԻՕՆԼԱՐԸՆՏԱ ԱԼԹՈՒՆ, ՎԷ ԿԻՄԻԻՇ, ՎԷ ԹՈՒՃ ՄԻՏԱԼԵԱ ԱԽԶ ԻՑԼԷՄԻՇ ՏԻՐ

Բայիթախթէն վէ էեալէթլերին ըսպէչարլարը, մէղքիւր էճզախանէէտէ պուլուրլար, ըսպէչարլըղա մախսուս քիմէէվի մահսուլաթ վէ պիրինճի ճինս իլաճ-
լար — Ասբլ էճզալար — ճէրահլըղա վէ ըսպէչարլըղա մախսուս թլէաթլար վէ ղայրիհիւմ — Ըսպէչարլարա մախսուս քիթապլար — ՄՕՐԻԻ ՊԱԼԸԳ ԵԱՂԸ
—Մատէն սուլարը —Իլաճ եէրինէ գուլլանըլըր շարապլար —Բարիս, վէ Վիէննա վէ սայիր չէհիրլէր լէվանտալարը — մէթրօ հիսապը լուզրէ թէրազի վէ էօլչիւ։

ԳՕՄԻՍԻՕՆ ԻԼԷ ՍԱՆԱԹՃԱ
ՄԱՀՍՈՒԼԱԹ

ՔԻՄԵԷՎԻ ԽԻԼԱՍԱԼԱՐ

ՍԻՒԼՅԱԹ ՏԸ ԳԻՆԻՆ ՄԷՐԲԷԶԻ

ԻԼԱՆԱԹ
LOYD SUISSE
ԼՈՅՏ ՍՈՒԻՍ

ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԴՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ
ՎԻՆԹԷՐԹՈՒՐՏԱ
ԱԼԷՔՅԱՆՏՐ ԲԷՔ ՛ԷԶ

Մէղքիւր գուշանեանքն Իսթանպոլ-
տաքի ամէնթօլարը, դարա, տէնիզ վէ չայ
իւզէրինէ մալէէր սիքուրթա թութմահա
բուխսաթլարը վար տըր։
Պու պապատ թաֆիսիլի մալիւմաթ ալ-
մագ խթէլեէնլէրին, սահիպի խէզալարա
միւրաճասաթ էյլէմէլէրի։

ՀԷՐՄԱՆ ՀԷԼՊԻՆԿ
ՃԷՆԷրալ Ամէնթօ
Դարանթինա սոգ· Ն· 2

ԱԼԷՔՍԱՆՏՐ ԲԷՔՄԷԶ
Ամէնթօ
Պաղչէ դարու
Իսթանպոլ

Les annonces et abonnements pour la France sont reçus exclusivement chez MM. Orain et Micoud à Paris, Rue Rochechouart, N° 7.

Բարէ· Լ-Ֆրան սոգաղը Ն· 1

BAIN AU SEL DE PENNÈS

Դան զաֆիէթինէ, վէ տէրմանսըզլըգա
վէ ըլնգսիպլիկ, վէ սրրաճա իլէթինէ,
վէ պաղրրսաղ իւզինէթինէ, վէ գարամկէր
վէ պէլ պէզլէրի իւզինէթինէ միւպթէլա օ-
լանլարա, գապլըճալար, վէ թուզլու սու
վէ չէլիք սուլար, վէ սըճաղ տէնիզ սույու
համամլարը եէրինէ, ԲԱՆՆԷ ԹՈՒԶՈՒ պան-
եօ իսիրմէսինի հէքիմլէր թէնպիհ էյլէմիւ-
էր տիր։

Մէղքիւր թուզ սաթըլըր Իսթանպոլուն
քեոֆիֆէյի էճզախանէլէրինտէ վէ Էվրոպա
գապլըճալարընտա։

ASTHME ԹՐԳՆԷՖԷՍ, Եիւրէք սիրու-
մէսի, սըզընթը, նէֆէս ալը եօլլարը
քեոֆիֆէյի խասթալըգլարը ԹԻԻՊ ԼԸ Վ.Ա-
ՍԷՕՐ թապիր օլունան պօրու չէքիլմէսի գա-
մը մարիֆէթի իլէ էյիլէշմէքտէ տիր· Փիյ
3 ֆրանք։

NÉVRALGIESՍԸՆԸՐ ԱՂԸՐԸՍԸ, տօր-
թօր ԳԸՐՕՆԻԷՆԻՆ թէրթիպ էյլէմիշ օլուու-
զու ԱՆԹԻՆԷՎՐԱԼԳԻԴ թապիր օլունան
հապլար իլէ անինտէ կէչէր, Փիյ, 3 Ֆը-
լանք գութուսու։

Պիրինճի տէրէճէյտէ էհլի քիմիա վէ ըս-
պէչարլարը օրան Լրվասէօրին, Բարիստէ Մանէ
սոգաղընտա 14 Նիւմէրօլու մաղազասընտա
վէ Իսթանպօլտա կանցիւք պիրատէրլէրին
էճզախանէսինտէ պուլունուր։

1862 ՍԷՆԷՍԻՆՏԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ ՔԻԻՇԱՏ
ՕԼՈՒՆԱՆ ՍԷՐԿԻԻ ՈՒՄՈՒՄԻՏԷ
ՄԻԼԼԵՆԱՖԱԹ ԱԽԶ ԻԹՄԻՇ

Օ ՏԸ ՄԷԼԻՍ ՏԷ ԳԱՐՄ

Մէղքիւր մուալիճէ, տամլատա, քէսթ-
ըիւմկէ, տէնիզ խասթալըղընա, գէլէբա-
եա, պուղուեա, պաեըլմա, հազմըզլըղա
սանճրեա վէ սայիր խասթալըղլարա գար-
շը պիրէպիր տիր։

ՊՕԱՅԵԷ
ՏԷ ԳԱՐՄԸՆ պիրինճիք խալէֆի
Բարիս, 14, Թարան սոգաղը
Պաշըճա մաղազալարտա տէբօզիթօսու-
վար։

Պէրինէի Դ-ԷԼ-Ֆ-Ը, Հ-ՖԸ ԷՎԷՔՕՂԼԷՆԻՆ-

1868
EAU DES FEES
Օ ՏԷ ՖԷ

1867 Էքզրօզիսիօնունտա եալընըզ տօր-
թօր ՄՕՐԵԼԼԻՆ ուսուլի իւզրէ թէրթիպ ի-
տիլմիշ օրան մէղքիւր Օ ՏԷ ՖԷ թապիր օ-
լունան սու զանգուլ օլունմուշ տուր։

Մէղքիւր սու, սագալ վէ սաչլարը պո-
եալամագ մէսէլէսինի գաթի սուրէթէ
հալլ էյլէմիշ տիր։ Սահիհէն տիկէպվէրիզ
քի, էհլի քիմեալար, սագալ վէ սաչլարը-
պօեանմասը իչին պունատան գիեատէ պիր
շէյ իճատ իտէմէզլէր։ Մէղքիւր սու, սաչ վէ
սագալ պօեանմագ իչին հէր կիւն էհալիյէ
վերիլմէքտէ օրան ֆիյնա վէ հաթթա զարար-
լը մուալիճէլէրէ ասլա պէնզէմէզ։ Գուլ-
լանմասը տախի դօլայ տըր, չէօյլէ քի, պիր
առամ, մէղքիւր Օ ՏԷ ՖԷ սուեու իլէ քէն-
տու սաչ վէ սագալընը քէնտիսի պօեալա-
պիկեր։

ՄԱՏԱՄ ՍԱՌԱ ՖԷԼԻՒԹՅ

Մէղքիւր թէհլիկէսիզ չաման սուեու
էհալի իչինտէ եայմըշ տըր։

Ռ-հոֆ Դէրէէ, 43 Բիլճ սոգաղը
Քէզա պուլունուր Բարիսին վէ Ֆրանսա
էնալէթլէրինտէքի վէ մէմալէքի էճնէպվէյէ
պաշլըճա բէյրուքլր վէ լավանտասը մաղա-
զալարընտա։

Պէյօղլու Թէլէկրաֆ սոգաղընտա
Բարմաղ-գարու աղզընտա եան եանա
իբի էվ եարբմ գավկիր պիրիսի 9 վէ
պիրի 5 օտալը վէ պիրէր բալչա պահ-
չէլէրի վէ այրը այրը գուեուլարը պու-
լունտուղու վէ 9 վէ 11 Նիւմէրօլէր իլէ
մուրաղդամ օլտուգլարը հալտէ հէմ
սաթլըգ վէ հէմտէ քիրալըգ օլուպ,
իսթէյէն Իսթանպօլտա Քէթէնճիլէր
պաշընտա Եէմիշճի չիշման Ալէքսիտէն
սիւալ իլէէմէլէրի։

Մ· Ժ· Տ· ՃԱՆԷԹՕ ՎԷ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՆԸՆ
ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Գալաթա, Գօմիսիօն խանը Իթթիխալնի-
տէ, Ն՝· 16
Մէղքիւր մաղազատա, Պուքրէշ չէհրին
Իսթիդրաշ պիլէթլէրինին բըրօմէպլէրի,
պիրէր պէեաղ չէյրլէք մէճիտիէէ սաթը-
ըը· մէղքիւր պիլէթլէրին, 1872 սեպտեմ-
բեր 1 տէ չէքիլէճէք օրան գուրատա էն չօ-
զու 50 պին ֆրանք դաղանմասա հագդ-
լարը վար տըր։ Մապապայի մէղքիւր, մէղ-
քիւր բըրօմէպլէր հէր գալ զուրուշ գաղա-
նամագ օլուրլար իսկ, անիտէ պէտէլինի
վիրմէյի թահիւտ իտէր, պունատանտա մաա-
տա, Նիւմէրօլարընը սաթտըգը քեաֆիֆէյի
պիլէթլէր քէնտի մալի օլուպ, սաբլ անա
պիլէթլէրի թագտիմ օլունտուղունտա
քէնտի պիր չօգ միւթէրիլէրինին հէր նէ-
վի մաթլուպաթընը եէրինէ վարտըրմասա
միւգթէտիր տիր։

Ժ· Տ· ՃԱՆԷԹՕ

ԻԼԱՆ

Սօն վաքիթլէրտէ Ամէրիկատա պուլու-
նան Քոնտուրանկո քէօքիւնիւն տիւրլիւ
խիւլասալարը Էվրօպանընն ուսթա քիմեա-
ճրլարը մարիֆէթիյլէ իհտազ օլուպ վէ թա-
պիպլէր վասթասը իլէ, ինճիտմէ պէնի վէ
Ֆրէնկի վէ սայիր հէր ճինս ֆիյնա եարա-
լէրէ իսթիմալ օլունտուգտա կէօրիլէն մու-
հասէնաթը պիւթիւն Էվրօպա թահսիյնի
իթմէքտէ տիր։
Իշտու Քոնտուրանկօնուն հէր նէվի ռուհ-
լարը, չըրուպլարը սուֆուֆլէրի վէ չարապ-
լարը Իսթանպօլտա Քէօրրիւ պաշընտա Ն·
7 վէ 8 մաղազալէրտէ վէ քէզա Պէյօղլուն-
տա Ալաքամի ճատտէսինտէ Ն· 77 Մ· Վ·
Ծաննինին տիւքքեանընտա սաթըըմագտա
տըր։

Ռուսիա տէվլէթի թէպտասընտան
Օհաննէս Պարօնօֆուն թէպտասի տէվ-
լէթի ալիյէտէն Զէմպէրէկի օղլու
Պետրոս վէ վարիսլէրի զիմմէթինտէ օ-
լան տլաճաղընա տայիր թիճարէթ մահ-
քէմէսինտէն վիրիլմիշ օլան իլամընն ի-
ճրասը իչին, մէտեուսը մէրգումուն
Պէյօղլունտա Գայլօնճք գուլլուղուն-
տա մութասարրֆ օլտուղու Զագմաք
սոգաղընտա 39 Նիւմէրօլու տլթմըշ գի-
րա արսասընը պիլմիշ գաֆտէ ֆիրուխա
իթթիրիլմէկտէ իտուկինտէն, թալիպ-
լէրինին Գալաթա միւնասիպլէրինտէն
Եուսուֆ աղաեա վէ Հոխսա խարիճի-
յէ քիթապէթինէ միւրաճասաթ էյլէ-
մէլէրի։

17/29 թէմմուզ 1872
15 ճէմազիլիւլ ախըր 1289

ԻԼԱՆ

Ասքերի Շահանէ իչին 50,000 գրէ
Մըսըր վէ Եախսա ճէնօվա բիրինճի
միւնազասա օլունաճագ, տղօսթօսը
Ռումինին 16 ինճի չարշէմպիհ կիւնիւ
Տարի Շուրատա։
Քէզա եէվմը մէղքիւրտէ, միրի տէ-
կիրմէնլէրի հասըլաթընտան օրմագ
իւզրէ 6.000 չուվալ կինճի, վէ 3.000
չուվալ 5 ինճի Նիւմէրօ տագիզ Ճայագ-
մա գաբուսու տէյիրմանընտա պիլ միւ-
զայէտէ սաթըլաճագ տըր։

ԳԱՂԹԱԿԱՆ
ՀԱՅՈՑ
ԳՐԵՑ
ԵՍԱՅԻ Վ.ԱՐԴԱՊԵՏ ՂԵՒՕՆԴԵԱՆ
ԱՊԱՀՈՒՆԵԱՑ
ԳՈՐԾ Ա.
ԺՈՂՈՎՐԴԱՍԷՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՎԱՏՈՒ

Կը ծախուի ամեն Հայ գրավաճառաց քով։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԹԻՎԶԻԻ ՄԻԻԲԵԱՅԱԹ

Կէչէն հաֆթա իմթիհան իթմէքլիք ուսուլիմիզ հագգընտա քէնտի միւթալաամիզդը պէեան իլլէտիքտէն սոնրա, միւքեաֆաթ հագգընտա տաիի պէեան իտէճէկիմիզի, վէ պատէհու իճրայի իմթիհան իլէ թէվզիի միւքեաֆաթ նասբլ օլմասը լազըմ կէլտիկինի պիլտիրմէքլիկի տախի վատ իթմիշ իտիք։

Միւքեաֆաթ՝ վիրմէքտէն ասլ մագսէտ, շակիրտանը՝ թէչվիզ իթմէք տիր. շակիրտան իմթիհանը վիրտիքտէն սոնրա, թա թէվզիի միւքեաֆաթ կիւնիւնէ գատար, աճէպա հագգընտա զուհուրա կէլէն շէհատէթ նէ տէրէճէ տիր, եանի, աճէպա միւքեաֆաթ ալաճաղմը տըր, վէ աճէպա գաչընճը միւքեաֆամը ալապիլէճէք տիր, պունլարը մէրագ իտիպ տիշինիւր։

Պու մէրագ վէ վէսվէսէ պէշ օն կիւն սիւրտիքտէն սոնրա, թէվզիի միւքեաֆաթ զիինէթի կիւնիւ եագլաչէր, եիւղլէրճէ հէր սընըֆտան վէ հէր ճինսէն միւսաֆիրլէր տօլարլար, չակիրտանտան հէր պիրինին եա հաեաթլարը վէ եախօտ էօլիւմլէրի սաաթլարը վուրուլուր, քեաֆֆէսինին եիւրէկի առէթտէն դիեառէ վուրմաեա պաշլար, չինքի քիմիսի էն եիւքսէք միւքեաֆաթը ալմաեա, վի քիմիսի հիչ տէյիլ իսէ պիւյիւք քիւչիւք պիր միւքեաֆաթա նայիլ օլմաեա էմին պուլունտուզու, վէ հազրլանտըզընտան, վէ սայիրէլէր տախի մուղայիրինի միւշինէրէք մահզուն օլտուգլարընտան, վէ քիւչիւրլի քէն դօրգտուդլարընտան, հալիլէ դանլարը ճէվէլանընճա պիր ֆարդ հասբլ օլուր։

Նասբլ քի հէրքէսին հէր վագթի կէօրտիւկիւ չէյլէր տիր, զիինէթէ երդլէր իլէ վէ պազէն տախի մուղիդալար իլէ պաշլանըր, պատէհու նուլթգլար օգունուր, վէ օնտան սոնրա տախի չակիրտան հագգընտա գալէմէ ալընմըշ օլան չէհատէթ լայիհասը մէյտանէ չըգար, վէ պաշլար եա մէքթէպին միւտիրի, վէ եախօտ հօճալարտան պիրի օգուտմաեա։

Պու չէհատէթ լայիհասընտա պաշլըճա տէօրթ թաղրմ չէյ եազըմըշ օլուր, եանի պիրինճիսի չակիրտանտան այրը այրը հէր պիրինին ատապ ու ախլագընըն նէ տէրէճէ օլմասը՝ վէ իքինճիսի ալմըշ օլտուղու տէրսլէրտէ նէ հալտէ պուլունմասը, վէ իւչինճիսիս չակիրտանտան հէր պիրինին դաչ կիւն մէքթէպէ կէլմէմիշ օլմասը, վէ տէօրտինճիսիս տախի ՝իմթիհանա կէլմիշ օլան զաթլարըն, մէքթէպ հագգընտա թահրիրլէրի վիրտիրլէրի չէհատէթլէրի (եիւզտէ տօղսանը միւտահանէտէն իպարէթ օլտուղունու պիզղաթ քէնտիլէր տախի իգրար իթմէքտէ տիրլէր, չինքի պաշդա տիրլիւ օլմազ վէ հաթթա, պաղը մէքթէպտէ, հիւնի հալ վէ իտարէսինի մէտհ իտէրէք չէհատէթ եազըմասընը կէօրտիւքլէրինտէ իպրամ իտէրէք տէյլթիրթտիքլէրի իչիտիլմիշ տիր)։

Մէղքիր լայիհա օգունտուղու վագթնա, հալիլէ հէր չօճուգ հագգընտա, տրը տրը, պալէտտա ղիքրինի կէչտիկիմիզ իւք իչ խուսուս, եանի հէր չօճուգտան իտի վիրիլէրէք, ատապ ու թէրպիյէճէտէ օլ կիւնէ գատար նէ հալտէ պուլունմասը, վէ մէքթէպտէն դաչ կիւն էքսիլմիշ օլմասը, վէ տէրսլէրինտէ գանղի տէրէճէտէ աուլունուպ վէ դաչընճը միւքեաֆաթա չայէսթէ պուլունմուշ օլմասը օդունմագտա, վէ քէնտիսի հուզուրա չաղրըլարագ, վիրիլէճէք միւքեաֆաթ հէր նէ իսէ վիրիլմէքտէ, վէ թէչվիգ իտիլմէքտէ տիր. վէ միւքեաֆաթա նայիլ օլմաեաճագլար, վէ եախօտ թագսիրաթը օլանլար տաֆսիր, քէղալիք պիրէր պիրէր, օրատա հազրը պուլունան եիւզլէրճէ քէսանէ կէօսթէրիլմէքտէ տիր։

Պիղճէ, տիւնեատա, մանէվի սուրէթտէ, պունատանտա պիւյիւք պիր պարպարլըգ օլմազ, հիչ պիր եէրտէ էօլիւ էվինտէ, այնի կիւնտէ նէ տիւյիւն գուրուլուր, վէ նէ տէ տիյիւն էվինտէ էօլիւ աղլանըլըր. հալ պուքի, պիլմէյիղ դաչ սէնէտէն պէրու, միլլէթիմիզ մէքթէպլէրինտէ, ադլա վէ ֆիքրէ, եանի իլմի մանթըգա տապան տապանա զբատ օլան պու հարէքէթ, պու պարպարլըգ, վէ չօգ տէֆա էն ագբաը վէ էն ալիմ զանն օլունան ատամլար էլիպէ, վէ էն զիեառէ ագբաը վէ ալիմ զանն օլունան միւսաֆիր զաթլար, վէ բէտէր ու վալիտէ, վէ գարտաշ վէ համիլէր հուզուրունտա, պիլա ինսաֆ իճրա իտիլմէքտէ, վէ չիմտիյէ գատարտա թէչէքքի օլունմաբլը չէօյլէ տուրսուն, հաթթա, հէր տէֆատա պէյէնիլմէքտէ տիր։

Հէր քէս պիլիր քի, չօճուգլար թէքմիլ ատամ օլմանըպ, իլլա թէքմիլ ատամ օլմագ իչին հազըրլանմըշ մախլուգլար տըր, վէ ինսանըն ադլու տիրայէթի վիճուտիլէ պիրլիքտէ պիւյիւր իսէ աէ, տուղուլարը հէմ չաբուգ պիյիւր, վէ հէմտէ զայէթ նազիք վէ զայէթ չէտիա օլուր, վէ տայղուլար տայիմա քէնտի քէնտույէ հասբլ օլուպ, վէ էմրի պասիրէթ վէ իլմի մանթըգ իսէ ուլում ու ֆիւնուն իլէ իքմալէ իրէճէկինտէն, հալիլէ չօճուգլար, թապիաթըն իդթիզասընճա, հէր շէյտէ դուսուր եաբարլար, հէր դուսուրտա պիր թէճրիպէ կէօրիպ նասիհաթ ալըրլար, վէ պէօյէլիքքէ քէմալէ իրէրլէր, պու տուր Ալլահըն էմրի, պու տուր թապիաթըն գանունու, պու տուր մէքթէպին վէ հօճանըն էօյրէտէճէկի վէ պիլէճէկի պիրինճի պօրճ. տիմէք տիր քի, գուսուրտա պուլունտուղու իչին, պիր չօճուղու, եալընըզ հալտէ ֆալադաեա չէքմէք նէ գատար գապահաթ վէ պարպարլըգ իսէ, էօյլէ եիւզլէրճէ ճէմիյէթ հուզուրունտա, պիր չօճուգ իչին, ատապ ու թէրպիյէտէ գուսուրու վար տըր, մէքթէպտէն շու գատար վագթթ էքսիլմիշ տիր, վէ տէրսլէրինտէ շու հալտէ պուլունուպ, վէ շու եօլտա ճէվապ վիրմիշ օլտուղու իչին, միւքեաֆաթտան մահրում գալաճագ տըր, տիմէք տիր քի, եիւզ գաթ զիեառէ պարպարլըգ տըր տէնիլսէ ճայիղ տիր։

(Տէվամի)

Հէր նէ գատար պիղճէ, պիր էհէմմիյէթլի եօգ իսէ տէ, պաղբար պիլմէք իսթէտիքլէրինտէն, խապէր վիրիրիզ քի, ճիւմա իրթէսի կիւնիւ, հէր նէ գատար Սամաթեա թադ. խորհուրդու մուհաքէմէսի իչին վէքիլիմիզ կիթմիշ իսէ տէ, խասմիմիզ թարաֆընտան կէլէն օրմամբշ տըր։

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

ԹԻՎՃԻՀԱԹ

Մէճլիսի պահրիյէ բիասէթի, Շուրայի տէվլէթ աղասընտան սաատէթ-լու Էֆենէմ բաշա հազրէթլէրինէ,

Ֆապրիգալար նէղարէթի, մէճլիսի պահրիյէ բէյլիսի սապբգ սատէթլու Զիհնի բաշա հազրէթլէրինէ,

Թագվիմի վագայի մուհարրիրլիյի, մուհարրիրի սապբգը իզզէթլու Մէհմէտ Շէվքի էֆէնտիյէ իհալէ պուրրուլմուշ տուր,

Տիվանը ահքամը ատլիյէ մայէթինտէ թէչբիլ օլունան մահքէմէյի իպթիտայէ բիասէթի Ալի պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինէ,

Մահքէմէյի մէղքիւրէ աղալըղը, Ահմէտ Խուլուսի էֆէնտի հազրէթլէրինէ,

Մահքէմէյի մէղքիւրէ աղալըղը, հուդուդ տայիրէսի ազասընտան Մահիտ պէյ էֆէնտիյէ,

Մահքէմէյի մէղքիւրէ աղալըղը, տիվանը մուհասէպաթը մալիյէ աղասընտան Մէհմուր պէյ էֆէնտիյէ,

Մահքէմէյի մէղքիւրէ աղալըղը, ճէզայիյէ տայիրէսի աղասընտան Բէրթէվ էֆէնտիյէ,

Պիրինճի մէճլիսի թիճարէթ բիասէթի, իքինճի մէճլիս աղասընտան Շահպազ էֆէնտիյէ,

Պիրինճի մէճլիսի թիճարէթ աղալըղը, Պէյլութ մէհքէմէյի թիճարէթ բէյլիսի Հասան պէյ,

Իքինճի մէճլիսի թիճարէթ աղալըղը, ազայի սապբգատան Տիգրան էֆէնտիյէ,

Իւչիւնճի մէճլիսի թիճարէթ աղալըղը, մէսալիհի իֆլասիյէ գոմիթէսի աղասընտան Թոմաս էֆէնտիյէ,

Իւչիւնճի մէճլիսի աղալըղը մէսալիհի իֆլասիյէ գոմիթէսի բէյլիսի սապբգ Օհաննէս էֆէնտիյէ թէվճիհ պուրրուլմուշ տուր։

Բուսիա սէֆիրի ժէնէրալ ինեաթիէվ ճէնապլէրի, ճումա իրթէսի կիւնիւ սահիլիանէյի սատրազամիյէ ազիմէթլէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

—Հէր սէնէ օլտուղու կիպի, պու կիւն տախի Պէօյիւք ատատա դաեբգ վէ սանտալ եարբշլարը իճրա օլունաճագ տըր։

—Իչ պու ճումա կիւնիւ, սատրազամ հազրէթլէրի, Օտեան էֆէնտի պէրապէրինտէ պուլունտուղու հալտէ, պէշ չիֆթէ գաեբգլա, բաշա պաղչէսինէ ազիմէթլէ, Պէլճիգա սէֆիրինէ վիզիթա վիրմիշ, վէ սէֆիրի միմայիլէյհ իլէ եարբմ սաաթ գատար միւլագաթ իթմիշլէր տիր։

—Նասբլ քի պիլտիրմիշ իտիք, իւչայ միւտէթլէ թաթիլ իթտիրիմիշ օլան Լէվենթ Հէրբլտ ղազէթասը, թաթիլի միւտտէթի ճումա իրթէսի կիւնիւ խիթամ պուլտուղունտան, եէվմի մէղքիւրտէ, գրթասը պէօյիւթիւմիշ եանի Լ. Թայմըզ գրթասընտա օլտուղու հալտէ եէնիտէն թապ ու նէշր օլունմաեա պաշլամըշ տըր։

—Իչ պու ճումա իրթէսի կիւնիւ տէվլէթլու նէճապէթլու Եուսուֆ իզզէտտին վէ ճէլալէտտին հազարաթը վէ սէրասքէր բաշա վէ տարը շուրա բէյլիսի հազըր պուլունտուղլարը հալտէ, Հայտար բաշատա աթէշ թալիմի իճրա իտիլմիշ տիր։

—Թիւթիւն բէյլիսի, հիլէ իլէ թիւթիւն իտիալինի մէն իլէմէք իչին, 3–4 եիւզ պէքճի թայէին իլլէմիշ տիր։ Պունլարըն ինիֆօրմասը, սիւալիգահվէ բէնկինտէ պիր զուպունտան միւրէքքէպ օլուպ, պիր գէլէճ իլէ պիր տէ պասթանլարը վար տըր։ Մէրգուման պէքճիլէր, խաքէլէ ճիվարլարընտա պէքլէմէքտէ տիրլէր, շու սան կիւնլէրտէ, թիւթիւն գաչէրան Զէրքէսլէր իլէ պունլար պէյնինտէ եէտի գուլէ վէ Մաղբը քէօյիւնտէ գալվա վուգու պուլարագ, պէքճիլէրտէն իքիսի էօլտիւրիւլմիշ տիր։

—Զաթը հազրէթի սատրազամի, տիւնքի կիւն մապէյնի հիւմաեունա ազիմէթլէ, իքի սաաթ գատար, հուզուրի հազրէթի չէհրիեարիտէ պուլունարագ, պաղը մէվատտը միհիմմէյի արզու իսթիզան իլէմիշլէր տիր։

—Խարիճիյէ նազրը ճէմիլ բաշա հազրէթլէրի, տիւնքի կիւն Տէրսաատէթէ մուվասէլէթ իլլէմիշ տիր։

—Պիր միւտտէթտէն պէրու ինկիլթէրրատա պուլունան Հօպարթ բաշա հազրէթլէրինին, անգարիպ Տէրսաատէթէ վիւսուլի մունթազըր տըր։

—Տարը շուրայի ասքէրի ազասընտան ճէմիլ բաշա հազրէթլէրինին, շէհրի իչ պին զչ. մաաշ իլէ թագվիտիլի իճրա պուրրուլմուշ տուր։

—Իչթիտիկիմիզէ կէօրէ, խասքէօյտէ վագը Ռում քիլիսէսի ճէմիյէթի ազալարընտան իքի նէֆէրինի էհալի իսթէմէտիկինտէն իսթիֆա իթմէլէրի արզուսունտա պուլունմուշ իսէ տէ, պունլար հէր նասբլ իսէ բաթրիգխանէլէրինտէն, մէմուրիյէթլէրինէ տէվամ իթմէլէրինէ տայիր պիր կոնդակ թահսիլ իթմիշլէր, վէ բազար կիւնիւ քիլիսէտէ օգութտուրմագ իսթէմիշլէր, հալ պու քի բաբասընը պիրի օգուեաճաղը հէնկեամտէ ճէօմաաթ գարչը գօյմուշ, բաբասը աշաղը ալմըշ, պիւյիւք արզլիտա գօյմուշ, վէ հիւքիմէթ մարիֆէթիյլէ ասայիշլի հալ իւատէ իթմիշ տիր։

Պու սապահ, թէքրարէն մէրգումանի իքի նէֆէր քիմէանէլէր, մէմուրիյէթլէրինէ տէվամ իթթիքլէրինտէն, քիլիսէտէ խընճախընճ ճէօմաաթ պուլունտուղու հալտէ, պիր մուարազա տըր գօյմուշ, վէ մէրգումանի աղալար թարաֆտարլարընտան սօրուլը վէ սայիր սիլահլը պաղը քիմէանէլէր հազրը պուլունտուդլարընտան, մուարազա դալղաեա թէպտիլ օլմուշ, պիր դաչ քիչի եարալանմըշ, նիչէ գատընլար վէ չօճուդլար գօրգարաղ սօգաղլարա տէօքիլմիշլէր, վէ հիւքիմէթ թարաֆընտան եէթիշիլէրէք, մէղքիւր այղունսուղլուղունէ օնիւ ալընմըշ իսէ տէ, նէթիճէսինէտէ գարար գէլճագ տըր, հէնուզ մալիւմ օլամամըշ տըր։

Պու թարզ ֆէնալէգլար հէր գանղի միլլէթտէ վուգու պուլսա աեբպ չէյ տիր, վէ բաթրիգխանէ թարաֆընտան տիգգաթ օլունարագ, էվվէլինտէն էօնիւ ալընսա, էմրի պասիրէթ բիայէթ իտիլմիշ օլուր։

—Ճիւմա իրթէսի կիւնի աքշամը նիւսխէմիզտէ տէրճ օլունան Պատմութիւն Անդղիոյ սէրնամէյի իքի պահլարը պիր իքի եանլըշլարը թասհինէ իպթիտար օլունուր. չէյլէ քի, իւչինճիս սիթունուն 26 ընճի սաթրընտաքի «քարերու մէջ» լուղէթլէրի «քարեղէն մեծ» օլաճագ, վէ 57ինճի սաթրընտաքի «Անդղիոյ» լուղէթի «Բրիտանիոյ» օլաճագ տըր։ Քէղա տէօրտիւնճիս սիթունուն սօն սաթրընտաքի «քրիստոնեայ» լուղէթի տախի «Բրիտանական» օլաճագ տըր։

ՊՈՒՐՍԱՏԱՆ ԹԱՀՐԻՐԱԹ

Պրուսա 12 օգոստ. 1872

. . . Միւէյլիֆ,

Պիւթիւն էրմէնի միլլէթինին, չէհիրլիսինտէն թա վահչի քիւրտէր իչինտէքի սէֆիլ քէօյլիսինէ գատար, հէրսինին հէր տայիմ, սայիր

Հարգելի Խմբագիր՝ Ազգ. Ամսագրի

Ինչպես գիտեք, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսարանը Ս. Էջմիածնի մոտ գտնվող Գայանեի Ս. Հռիփսիմեանց վանքի մասին հրատարակեց մի գրքոյկ, որի մեջ նկարագրեց Գայանեի Ս. Հռիփսիմեանց վանքի հնութիւնները, ինչպես նաև Գայանեի Ս. Հռիփսիմեանց վանքի մասին գրեց մի պատմութիւն։ Գրքոյկի մեջ գրուած է, որ Գայանեի Ս. Հռիփսիմեանց վանքը հիմնադրուած է 4-դ դարում։ Գրքոյկի մեջ գրուած է, որ Գայանեի Ս. Հռիփսիմեանց վանքի մասին գրեց Ղազար Փարպեցի պատմիչը

օրմասրնը վալիտէսինէ թէջրիֆ իթտի։ Ֆագաթի մերդումէնին վալիտէսի օր պապտէ ասլա բույի բրզա կէօսթէրմէյէրէք, քէնտի ֆամիլեասը յլա Յուրիխտէն ժէրսօեա կիթտի։

Մէզքիւր թալէպէ, քէնտի սէվկիւլիսինին արդասընտան կիտէրէք։ Միւլլէր լօգանթասընա եադբն Յօլէյլ նամ լօգանթաստա իդամէթ իթտի, վէ մերդումէ իլէ միմբին մէրթէպէ գօնուշմագ զայրէթինտէ օլուպ, պաղէն կէղմէկէ չբդարընտա բասթ կէլէպիլտի։ Դավիէն պիլտիրիլտիկինէ նէզարէն, մէզքիւր թալէպէ, չու սօն կինէրտէ, մերդումէ իլէ իթտիկի պիր միւլադաթընտա, մերդումէ, արթըգ քէնտի բէչինտէն այրըլմասընը թալէպէյէ պիլտիրմիշ տիր։

Պու իսթարա բաղմէն եինէ ժէրսօտա գալբպ, տայիմա մերդումէնին իդամէթ իթտիկի լօգանթասընբն բէնճէրէլէրի ալթընտա կէզինիր, վէ հէր եէրտէ անբն արդասընտան կիտէր իտի։ Պու կիւն, սահաթ տէօրթտէ, մատմուազէլ Հ . . . (մերդումէ գբզբն իսմի տիր) քէնտի հէմշիրէլէրինտէն պիրի, վէ քէնտի ֆամիլեասը տօսթլարընտան օլան ի քի կէնճ ինկիլիզ իլէ պիրլիքտէ, ժէրսօտան Պրիմէնէ կէթիրէն եօլուն իւղերինտէ կէղմէկէ չբդմբշ օլուպ, թալէպէ պունլարա բասթ կէլտի, վէ մերդումէնին եանընա կիտէրէք, պիր գաչ տագբդա քէնտիսի իլէ գօնուշմագլբդ իսթէտի։

«Մերդումէ իլէ պիրլիքտէ օլան տէլիզանլբլար՝, թալէպէյէ կէրի չէքիլմէք իչին ռիճա իթտիլէր իսկ տէ, գբզ միւտաֆիէլէ իտիպ, արդտաչլարընա, քէնտիսինի պիր տագբդա Լէհլի իլէ եալընբզ պբրադմասլարընը ռիճա իթտիմերդումու պաչընտան ատֆ իտէճէկինի պիլտիրէրէք։ Արդտաչլարը օլ պապտէ ասլա գարշը կէլմէկիպ, մերդումէյի պբրադաբլար, վէ արասը պիր գաչ տագբդա սիրմէյիպ, իբի տէֆա թապանճա սէլէրի իչիտիլտի։ Մերդում թալէպէ, ճէպինտէ Ֆպուլունան պիր բբմօլվբրը չբդարբպ, Եվվէլա կէնճ Ամէրիդալը գբզբն իւղերինէ, վէ սընրատա քէնտի իւղերինէ պօշալթմբշ իսի, Մերդումէ սաղ գուլագ թօզունտան վուրուլմուշ վէ չայիրին իսթիւնէ սէրիմիշ, վէ գաթիլ տախի, սոլ գուլագ թօզունտան վուրուլմուշ վէ տիզ իսթինէ օթուրմուշ պուլտուլար։ Եօլտան կէչմէք օլան պիր քէօյլու, անկէրէ խմտատ ետթիչտիրմէք իչին էօթէ պէրի գօշտու։ գբզ։ եարբ էօլիս կինպի, սէտեաեա գօնուլուպ, ժէրսօեա, վէ թալէպէ տախի, ժէրսօտան Պրիմէնէնէ կիտէճէք եօլուն եարբսընտա վադբ։ Բինտիլիմարտանամ քիչիբ քիլիսէի իթթիսալինտէ պուլունան մէյխանէյէ կէօթիրիլտիլէր։ Լքիսինին տէ էյի օրմասը ումուլուբ չէյ տէյիլ տիր, ճիփարտա պուլունան հէքիմլէր, լաղբմ կէլէն սայ ու իգտամ թբ ի ճ-բա իթմէքտէ սիրլէր։ Ընվիր եադբնընտա վադբ։ Ինկլէնպօհ մանասթբրընտան, հիբիմէթէ խապէր վիրիլտիկի էսնատէ, բահիպէ գաթընլար չաղբրլարբլար։

Մէզքիւր տէհշէթլի վադանբն նէ տէրէճէ թէէոսիր իթմիշ օլտուզունուպ էկեանէ հաճէթ կէօրմէյիպ։ հաթթա, էեալէրի իչինտէ տէրադաբ թէվաթուր օլունմուշ օլտուզունտան, պիր սիրիւ ատամլար մէրաբ իտէրէք, կէլիպ լօգանթանբն էօնինտէ եբղբլարբլար։

«Մէզքիւր ճինայէթէ զուրբան կիտէն, կիւզէլլիկտէ զայէթ եէքթա պիր կէնճ գբզ տբր։ վէ սահիպի ճինաեէթ տախի։ զայէթ միւթէպէր պիր ֆամիլեատան օլուպ, պու տագբզատա ճան չէքիշմէքտէ օլան կէնճ գբզբ, քէնտի բէտէրինին վասբթասբյլա, նիքեահլանմագ իչին իսթէմիշ տիր։ Աշաղտան եօգարբեա տօղրու պօշանմբշ օլան թապանճա, տիլինէ վուրարագանը պիւթիւն պիւթիւնէ իչէ եարամաղ պիր հալտէ պբրագմբշ տբր։ Սահիպի ճինայէթ տախի, սաեբգլոմատա օլուպ, քէնտի իճրա իթտիկի ճինայէթի իւզերինէ չօդ եաչամաեոճագ կիպի կէօրիւնիր։

—Ալաֆրանկա օգոս. 17 թարիխի իլէ, Լօնտրատան չէքիլմիշ օլան պիր թէլէկրաֆտա չէօյլէ օգունմուշ տուր։

«Տէյլի Նիուս ղազէթասը, իւչ իմբէրաթօրլարբն պիր եէրէ կէլմէսինտէն մագսէտ, Եվրոպանբն իչլերինի սբրասընա գօյմագլբդատան իպարէթ տիր տէյի գապուլ իթմէեիպ, Ավոթրիա իլէ Ռուսիա քէնտի իչլերի իլէ մէշղուլ օլսալար, տահա էյի իտեբլեր տէմիշ տիր։

«Պէլֆասթտա զուհուր իտէն ույղունսուզլուգլար աղբր պիր հալ քէսպ իթմէքտէ տիրլէր։ Բօլիս իլէ իգտիհամ պէյնինտէ, պիւյիւք գաոմղալար վուգու պուլմագտա տբր. պիր բօլիս գբչլասը իլէ, պիր չօդ խանէլէր հէտմ օլունտու։ Բէնճէմպիհ կիւնիւ եարալանանլարատան պիրի էօլտի։

Բօլիս մէմուրու եարալանտը։

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԱՆԳԼԻՈՅ

ԳԼՈՒԽ 3

ՓԻԿԲԻ ԵՒ ԸՍՔՕԴԻ—ՍԱՔՍՕՆԵԱՑԻՈՅ ԲՐԻՏԱՆԻՈՅ ՑԱՂԹԵԼԸ

(350—390)

Բրիտանիա, Հռովմայեցւոց իշխանութեան տակ, ըստ ամենայնի խաղաղութիւն չունէր, որովհետև Սկոտիոյ կատաղի ցեղերը ամէն պատեհ առթիւ հիւսիսային սահմաններուն վրայ կը յարձակէին։

Ասոնք երկար ատեն ետ մղուեցան Հռովմայեցւոց զօրքերէն, որոնք կըղզւոյն մէկ կողմէն միւսը, այսինքն Սօլուէյ Ֆբրթհէն մինչև Թայն, զօրաւոր բերդեր և ամրութիւններ շինեցին, որպէս զի թշնամին չը կարենայ Բրիտանիոյ մէջ մտնել։

Բայց Հռովմայի կայսրութիւնը երթալով կը տկարանար. և Եւրոպայի հիւսիսային և հարաւային կողմերէն եկող բարբարոս ազգերը, նոյն կայսրութեան իշխանութեան տակը գտնուած Սպանիոյ, Գաղղիոյ և Իտալիոյ երկիրներուն վրայ կը յարձակէին, մինչև անգամ Հռովմ, այն մեծ և վայելի քաղաքը, չը կրցաւ անոնց կատաղութենէն ազատիլ, և կայսրը 'ի պաշտպանութիւն Բրիտանիոյ զօրք խրկելու անկարող եղաւ։

410 ին կայսրը կղզւոյն գլխաւոր քաղաքներուն հրովարտակ մը գրեց, յորում Բրիտանացւոց ըսաւ թէ «ալ դուք ձեզի տէր էք, և պէտք է որ ինքզինքնիդ պաշտպանէք։

Հաւանական էր որ, Բրիտանացիք իրօք այսպէս ընէին, եթէ կարող ըլլային միմեանց հետ համաձայնիլ. բայց մէկ քաղքի ժողովուրդը, ուրիշ քաղքի ժողովրդեան մը հետ շարունակ վէճի մէջ էր, որով բոլորն ալ իրենց անմիաբանութեանը պատճառաւ սաստիկ կերպով պատժուեցան։

Հիւսիսային ցեղերը (որոնք նոյն միջոցին Փիքդք և Ըսքօդք կը կոչուէին) առաջինչ հաճարեցին բոլոր այն պարիսպները և ամրութիւնները, զորս տարի առաջ Հռովմայեցիք, և այնպէս անթիւ բաղմութեամբ Բրիտանիոյ մէջ խռնեցան, որ ժողովուրդը բոլորովին վհատեցաւ։

Բրիտանացիք 'ի պաշտպանութիւն երկրին փոխանակ իրարու հետ միանալու, օտարաց խումբ մը իրենց օգնութեան կոչեցին, որպէս զի իրենց համար պատերազմին։

Այս նոր դաշնակիցներն էին Սաքսոնք, որք Պալթիկ ծովուն եզերքները և Լլպայի բերանին մօտ գտնուող երկիրը կը բնակէին, և նոյն իսկ փիքդերու և Ըսքօդներու չափ կատաղի կերպով զօրաւոր էին։

Սաքսոնիացիք, Բրիտանիոյ հիւսիսային և հարաւային ծովեզերքները յարձակելու սովորած էին, ուր ձեռք բերուած բոլոր ինչքերը և արջառները իրենց նաւերը կը տանէին և ժողովուրդէն զով որ ձերբակալ ընէին կ'ապտանէին և կամ իբր գերի կը ծախէին։

Բայց նոյն հետայն Բրիտանացիք բարեկամութիւն հաստատեցին Սաքսոնեացւոց մէկ խումբին հետ, և եթէ փիքդերը և Ըսքօդները Բրիտանիայէն արտաքսեն, շատ դրամ և թէհնէթ կղզեակը իրենց բնակութեանը համար տալ խօստացան։

Սաքսոնեացիք թէհնէթ վոքբիկ կղզեակին տիրելու հաճ և հաւան կելլային, եթէ բոլոր Բրիտանիոյ տիրելու որոշումն բրած չելլային։

Այսպէս, Սաքսոնեացւոց խումբեր, տարուէ տարի ցամաքն ելլելով Անգլիոյ երկիրը կը մտնէին, և ինչ կատաղութեամբ որ կը պատերազմէին փիքդերու և Ըսքօդներու հետ, նոյնպէս կը պատերազմէին նաև Բրիտանացւոց հետ, որոյ բրած երկար պատերազմներէն սոխալեալ, Բրիտանացիք վերջապէս ետ քաշուեցան։

Բրիտանացիք Արթիւր անուանեալ երեւելի իշխան մը ունէին որ իր երկրին պաշտպանութեանը համար, շատ զարմանալի քաջութիւններ գործեց, բայց մինչև անգամ Արթիւր Սաքսոնեացիները երկրէն դուրս վանելու զօրութիւն չունէր, որու մահուանէն ետքը Բրիտանացիք տեղը յաջորդող իշխան մը չը գտան։

590 ին, Սաքսոնեացիք՝ ալ բոլոր երկրին տիրած էին, Ֆբրթհ օվ Ֆորթհէն մինչև Անգլիոյ Ջրանցքը, և Սէվբրնէն մինչև Հիւսիսային Ովվը։

Բայց բուն արևմուտքի մէջ Բրիտանացիք ընդդիմացան, որոնք Գօրնուօլի ժայռերուն և Ուէյլսի և Դբմպբրէնտի լերանց մէջ տեղ ազատատան և ապահովութիւն գտած էին։ Այս նահանգներուն մէջ, անոնք երկար ատեն իրը զատ ժողովուրդ մը մնացին. և երբ կարենային, Սաքսոնեացւոց վրայ կը յարձակէին։

Ուէյլսի մէջ ժողովուրդէն շատը տակաւին հին Բրիտանական լեզուն կը խօսին, և Գօրնուօլի ժողովուրդն ալ քանի մը դար այսպէս բրաւ։

Շատ մը Բրիտանացիք Գաղղիա փախան և հիւսիսային արեւմտեան կողմը բնակութիւն հաստատեցին, որոյ բնակիչները ցայսօր Պբրբթօնք կը կոչուին։

Ս. Սարգիսեան

ԳԼՈՒԽ 4

ԵՕԹԸ ՍԱՔՍՕՆ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

(Քրիս. մահուանէն ետքը 590 թուականին)

Սաքսոնները զանազան ցեղերու բաժնուած էին, բայց մէկ ցեղը Էնկըլ կը կոչուէր, և բոլոր երկիրը այս անունը առաւ։ Ինկլէնտ կը նշանակէ Էնկըլ-Լէնտ (Էնկըլներու-երկիր), և Անգլիոյ ժողովուրդը շատ անգամ Անկլո-Սաքսոնք կը կոչուին։

Սաքսոն գլխաւորներուն մեծերէն ամէն մէկը բուն իրենց անուամբը մէյ-մէկ թագաւորութիւն հաստատեցին։

—Առաջինն էր Դէնթ։

—Երկրորդ, Հարաւային Սաքսոնեացիք, որն որ իր մէջ կը պարունակէր Սբբրէյլ և Սբսէքսը։

—Երրորդ, Արեւմտեան Սաքսոնեացիք, կամ Ուէսէքս, որ կը պարունակէր Հարաւային–Սաքսոնեացւոյ արեւմտեան կողմը, և Թէհէյմսի (Թայմբզ գետին) ու Անգլիոյ նեղուցին մէջ տեղը գտնուող բոլոր երկիրը։

—Չորրորդ, Էսէքս, կամ Արևելեան–Սաքսոնիացիք, որ կը պարունակէր Թէհէյմսի հիւսիսային–արեւելեան կողմի երկիրը։

—Հինգերորդ, Արևելեան Էնկլիէ, ասիկայ Էսէքսի հիւսիսային կողմն էր, և կը պարունակէր Նորֆոլքը և Սբֆոլքը, և ուրիշ քանի մը կոմսութիւններ։

—Վեցերորդ, Նորթհըմպրիէ, ասիկայ՝ շատ մեծ թագաւորութիւն մ'էր որ՝ Հըմբբը Դետէն մինչև Ֆորթհի Ֆբրթհը կը հասնէր, բայց շատ անգամ երկուքի կը բաժնուէր—մէկը Տէյրէյի թագաւորութիւնը, որ Թուիտի հարաւային կողմը կէնար, և միւսը Պէրնիսիէի թագաւորութիւնը, որ հիւսիսային կողմը կէնար։—

—Եօթներորդ, Մէրսիէ, ասիկայ կը պարունակէր Անգլիոյ բոլոր միջին մասը։—

Այս եօթը թագաւորութիւնները մէկ մէկու հետ շարունակ կը կռուէին և կը պատերազմէին։

Բոլոր այն քաղաքներն զորոնք Բբրիտանիոյ մէջ Հռովմայիները շինած էին, Բրիտանացւոց և Սաքսոնիացւոց մէջ տեղի ունեցած երկար պատերազմի միջոցին աւերեցան, և Բրիտանիոյ եկեղեցիները կործանուեցան, կամ անհաւատից տաճարներու փոխուեցան, ուր Սաքսոնիացիք կը պաշտէին շատ մը չաստուածներ, բայց ամենէն աւելի Օտին կամ Ուոտըն, և թհոր չաստուածները։

Սաքսոնեացիք այնպէս կը կարծէին թէ այս չաստուածները պատերազմէն կը բերկրէին, և թէ իրենց տան մէջ հանդարտօրէն ապրող և մեռնող մարդոց շնորհ չը պիտի ցուցնէին։ Այս կարծիքով ամէն մէկ Սաքսոնեայն պատերազմիկ իր յոյսը պատերազմի մէջ մեռնելու վրայ կը դնէր, որպէս զի կարենայ Օտինի արքայութիւնը երթալ։ Ասոնք այնպէս կը հաւատային թէ Օտինի արքայութեան մէջ ցորեկները որսով և կռուով պիտի անցունեն, և գիշերներն ալ կերուխումով և նեկտար խմելով։

Մենք (այսինքն Անգլիացիք), մեր Սաքսոն նախահայրերուն շաբթու օրերուն տուած անուններուն մէջ, այն անհաւատութեան ժամանակներու մէկ յիշատակը ունինք։

–Սբնտի (կիրակի) ՀԸՆ (արեգակի) օրն էր
–Մբնտի (երկ.) ՀԸՆ (լուսնոյ) » »
–Թիուզտի (գշ.) ԹԻՒ—չաստուածոյ» »
–Ուէնզտի (դշ.) ՈՈԴԸ » » »
–Թհրբստի (հշ.) ԹՀՈՐ » » »
–Ֆրայտի (ուրբաթ) ֆբէյէ » » »
–Սէթբրտի (շաբաթ) ՍԷԹԸՐ » » »

Յակոբ Յ. Պողոսեան

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԼԹԻ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա բէնճէմսիհ բազարընտա
Ն · 29 Խոտ խանընտա